ଆମ କଥାଟି ଏତିକିରେ ସରିନାହିଁ । ସନାତନ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା ସଂପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସର୍ବତୋଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ । ବୈଷ୍ଣବମାନଙ୍କ ମତରେ ସେ ଶ୍ରୀପତି । ଶୈବମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଭୈରବ । ବଳଭଦ୍ରଙ୍କ ଅନ୍ୟନାମ ତ 'ଶଙ୍କର୍ଷଣ' । ଶାକ୍ତମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ବାମପାଖରେ ଶକ୍ତି ସ୍ୱରୂପିଣୀ ମା' ଦୁର୍ଗା, ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ସୁଭଦ୍ରା ପୂଜା ପାଉଛନ୍ତି । ଏହାଙ୍କୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ମନ୍ତ୍ରରେ ପୂଜା କରିବା ଏବଂ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ବିମଳାଙ୍କ ନିକଟରେ ପୁନଃ ସମର୍ପିତ ହେବାପରେ, ମହାପ୍ରସାଦ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବା ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିରେ ଶାକ୍ତ ପ୍ରଭାବର ସୂଚନା ଦିଏ ।

ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପକତା ଲାଭ କରିଛି । ସର୍ବଧର୍ମ ସମନ୍ୱୟର ପ୍ରତୀକ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରଶଂସାରେ ଶତମୁଖ ହୋଇଛନ୍ତି ଯବନ କବି ହରିଦାସ, କବୀର ଓ ସାଲବେଗ । ସାଲବେଗଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ରଥ ଅଟକି ଯାଇଛି । ଅବସ୍ଥା ଚକ୍ରରେ ପଡ଼ି ଓଡ଼ିଶାର ଗଜପତି ତକି ଖାଁର ଅତ୍ୟାଚାରରୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଧର୍ମ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେହି ତକି ଖାଁ ଭଉଣୀ ରିଜିଆଙ୍କ ପାଣିଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଗଜପତି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ପତିତପାବନ ମୂର୍ତ୍ତି ସିଂହଦ୍ୱାର ପାଖରେ ଦେଉଳ ଆଗରେ ଗଢ଼ା ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଆଜି ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ । ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ କ୍ୟାପ୍‌ଟେନଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଜାହାଜକୁ ପ୍ରବଳ ଝଡ଼ ବତାସରୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ରକ୍ଷା କରିଥିବା କଥା ଆଜି ମଧ୍ୟ ଆମେ ଶୁଣିଥାଉଁ । ଏହା କେବଳ କାହାଣୀ ବା ଆଖ୍ୟାୟିକା ନୁହେଁ, ଏହାର ପ୍ରମାଣ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିରରେ ଅଛି ।

ତେଣୁ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀ ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଠାକୁର ଭାବେ ବିବେଚନା କରିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ସର୍ବଧର୍ମ ତଥା ସଂସ୍କୃତିର ସମନ୍ୱୟର ପ୍ରତୀକ ଭାବେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସାର୍ବଜନୀନ ଶକ୍ତି, ମୈତ୍ରୀ ଓ ପ୍ରୀତି ରଜ୍ଜୁରେ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ବନ୍ଧାହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି ।

ଅନୁଶାସନ ସଚିବ
ଅର୍ଥ ବିଭାଗ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଅମୃତ ମଣୋହି

ଡାଃ ସରୋଜିନୀ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

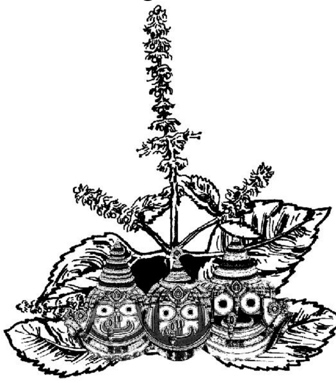

ଅମୃତ ମଣୋହି ନୁହେଁ
ତୋ' ରୂପର ଦର୍ଶନରେ
ନୀଳାଂଜନ !
ମୋ' ଭୋକିଲା ଆଖି ମନ
ଏଇ ଦେଖ ଏକାଥରେ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ
ସ୍ୱୟଂଭୂ ... ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ...
ଛପନ ପଉଟି ଭୋଗ
ନୁହେଁ .. ନୁହେଁ ..
ତୋ' ବିଗ୍ରହ ଥରେ ମାତ୍ର
ଦେଖି ନେଲେ
ଏ କେଉଁ ଅପୂର୍ବ ଭାବେ ଉଛୁଳଇ
ସାରା ଅବୟବ !

ଏତେ ଅପରୂପ ରସ ଭରିଥାଏ
ତୋ' ନିର୍ମାଲ୍ୟ କଣିକାରେ,

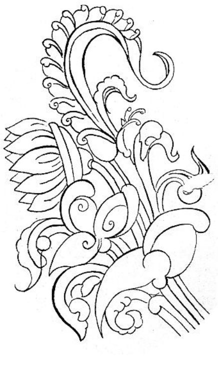

ଏମିତି ଅଖଣ୍ଡ ଦୃଶ୍ୟ
ଭରିଥାଏ
ତୋ' ନେତରେ,
ଏମିତି ଅନନ୍ତ ଆଭା
ଭରିଥାଏ
ତୋ' କଉସ୍ତୁଭ ମଣିର ହାରରେ
ଦେଖୁ ଦେଖୁ ମନ ପ୍ରାଣ
ଭରିଯାଏ ଅଖଣ୍ଡ ଭକ୍ତିରେ ।

ଏମିତି ନିରୁତା ସ୍ନେହ
ଭରିଥାଏ ତୋ' ଧୂଳିରେ
ତୋ' ବଡ଼ଦାଣ୍ଡରେ ।

ଲିଙ୍କରୋଡ଼
କଟକ-୧୨